

UCHWAŁA Nr
RADY POWIATU WĘGROWSKIEGO

z dnia 6 września 2017 roku

w sprawie zgłoszenia kandydatury do XVIII edycji konkursu Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814) z późniejszymi zmianami oraz §3 ust.2 i 3 Regulaminu Konkursu Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 118/12 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 21 maja 2012 roku zmienionej Uchwałą Nr 56/15 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 15 czerwca 2015 roku w sprawie konkursu Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego uchwała się, co następuje:

§1. Rada Powiatu Węgrowskiego zgłasza kandydaturę dr Mirosława Roguskiego do XVIII edycji konkursu Nagrody Marszałka Województwa Mazowieckiego.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Węgrowskiemu.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Ireneusz Pawniczak

Pan Mirosław Roguski jest doktorem nauk humanistycznych, autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych i popularnych poświęconych historii, kulturze i zabytkom powiatu węgrowskiego i dawnej ziemi liwskiej. W wielu artykułach, referatach i wystąpieniach podczas konferencji i sesji naukowych, kongresów i spotkań, popularyzował wiedzę o historii oraz walory turystyczne i kulturę Mazowsza. Mieszka na terenie powiatu węgrowskiego we wsi gminnej Korytnica. Przez trzy czteroletnie kadencje (do czerwca 2017 roku) pełni społecznie funkcje prezesa „Stowarzyszenia Zamek Liw” i „Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Liwskiej”. Należy do grona inicjatorów powołania Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Korytnickiej. Przez dwie kadencje pełnił społecznie funkcję wiceprezesa Stowarzyszenia i członka Kolegium Redakcyjnego „Zeszytów Korytnickich”. W lipcu 2017 roku został prezesem zarządu Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Korytnickiej. Od 2016 roku jest członkiem Rady Lokalnej Grupy Działania „Bądźmy Razem” działającej na terenie powiatu węgrowskiego i sokołowskiego.

Dr Mirosław Roguski jest inicjatorem wielu ważnych dla naszego regionu inicjatyw naukowych, wydawniczych, kulturalnych i gospodarczych. Doprowadził do powołania i od 2005 roku społecznie pełni funkcje redaktora naczelnego pisma naukowego „Rocznik Liwski”. Wydawane przez Muzeum w Liwie i Stowarzyszenie pismo odgrywa ważną rolę w integracji przedstawicieli środowisk naukowych, regionalistów i publicystów zajmujących się badaniami nad historią i kulturą Mazowsza i Podlasia. Od dwóch kadencji jest członkiem Rady Muzeum Zbrojowni na Zamku w Liwie.

Wniosek o przyznanie nagrody marszałka Województwa Mazowieckiego ma uzasadnienie w wieloletnich działaniach dr Mirosława Roguskiego na rzecz:

-ochrony zabytków i dóbr dziedzictwa kulturowego naszego powiatu i regionu,

-rozwoju badań regionalnych nad historią i kulturą tej części Mazowsza i Podlasia oraz integracji wysiłków badaczy regionalnych, stowarzyszeń i placówek podejmujących tą problematykę takich jak: Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie, Archiwum Państwowe w Siedlcach, archiwa i muzea diecezjalne w Siedlcach i Drohiczyne, Miejska i Powiatowa Biblioteka im. Augusta Cieszkowskiego w Węgrowie, Zespół badawczy Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk, który przygotował edycję „Słownika historyczno-geograficznego ziemi liwskiej w średniowieczu”, Fundacja Badań Regionalnych „Sigillum” w Siedlcach, stowarzyszenia kulturalne w Korytnicy, Liwie, Sokołowie i Węgrowie, -popularyzacji wyników badań nad przeszłością i kulturą regionu poprzez organizację konferencji naukowych i popularnych w Węgrowie, Liwie, Korytnicy, Siedlcach, Sokołowie, działalność wydawniczą (Rocznik Liwski, Zeszyty Korytnickie, publikacje zbiorowe z organizowanych wspólnie z Archiwum Państwowym w Siedlcach seminariów i konferencji). Ważne znaczenie dla popularyzacji regionu ma także stała współpraca dr M. Roguskiego z prasą centralną i regionalną oraz Katolickim Radiem Podlasie,

-popularyzację w środowiskach akademickich wiedzy o wynikach badań nad historią regionu, jego zabytkach i walorach turystycznych poprzez prezentacje referatów i komunikatów na konferencjach organizowanych przez uczelnie wyższe, stowarzyszenia, placówki kultury m. in. Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, Muzeum Warszawy, Muzeum Szlachty w Ciechanowie, Uniwersytet w Olsztynie, Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im „Braci Wagów” i inne.

-wzbogacania działalności placówek i stowarzyszeń regionalnych o nowe inicjatywy i kierunki aktywności. Przykładem może być inicjatywa organizacji Turnieju Smaków na Zamku w Liwie oraz popularyzacja jako jego patrona osoby Wojciecha Wincentego Wielądka. Dr M. Roguski jest autorem kilku publikacji poświęconych pochodzącemu ze wsi Wielądki w powiecie węgrowskim osiemnastowiecznemu literatowi, tłumaczowi sztuk teatralnych, kopiście, heraldykowi oraz autorowi „Kucharza doskonałego” Wojciechowi Wincentemu na Wielądkach Wielądcy. Wyniki jego badań nad postacią i dorobkiem tego autora są cytowane w publikacjach naukowych poświęconych historii XVIII

wieku. Dr Mirosław Roguski należy także do grona zaangażowanych w promocję idei powstania parku kulturowego na terenie podgrodzia Zamku w Liwie.

Zainteresowanie historią naszego powiatu oraz współpraca z władzami samorządowymi, organizacjami społecznymi i placówkami oświaty i kultury ma wieloletnią tradycję. Podczas studiów na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego Pan Mirosław Roguski przygotował i obronił w 1971 roku pracę magisterską poświęconą powstaniu kościuszkowskiemu na terenie ziemi liwskiej. Poszczególne jej rozdziały były publikowane na łamach „Wschodniego Rocznika Humanistycznego”, „Rocznika Liwskiego” i „Rocznika Kąsusińskiego”.

Tematykę czasów stanisławowskich (podejmuje także obecnie w publikacjach zamieszczanych w pismach naukowych i popularno-naukowych oraz referatach prezentowanych podczas konferencji naukowych z Jego udziałem. Jest autorem publikacji poświęconych elektorom Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz stronnictwu dworskiemu na terenie ziemi liwskiej, postom ziemi liwskiej na Sejm Wielki i Sejm Grodzieński, Targowicy i powstaniu kościuszkowskiemu na terenie ziemi liwskiej i drohickiej, postawie i działalności szlacht po utracie niepodległości, udziałowi mieszkańców naszego powiatu w powstaniu 1831 i 1863 roku.

Ważne znaczenie dla naszego regionu miały zainspirowane przez Niego prace grupy historyków z różnych ośrodków akademickich oraz badaczy regionalistów nad poszukiwaniem i gromadzeniem źródeł pisanych do historii dawnej ziemi liwskiej i powiatu węgrowskiego. Przez wiele lat panowała bowiem opinia, że bariera w rozwoju badań nad historią naszego regionu jest utrata podczas II wojny światowej potrzebnych źródeł. Po upadku Powstania Warszawskiego żołnierze niemieccy celowo zniszczyli podpalając Archiwum Akt Dawnych najcenniejsze źródła pisane jakimi było ponad 460 ksiąg ziemskich i grodzkich liwskich, akta Węgrowa, Liwa i innych ziem, miast i osiedli Mazowsza. Dzięki kilkuletnim kwerendum i poszukiwaniom grupa badaczy regionalistów zgromadziła wiele kopii cennych, nieznanych dokumentów przechowywanych w krajowych i zagranicznych archiwach, a dotyczących historii ziemi liwskiej i zamieszkujących ją rodzin. W 2015 roku wraz z dr Andrzejem Nowikiem zabezpieczył i opracowuje około 300 unikalnych odpisów zapisek z ksiąg sądowych liwskich wykonanych przed zniszczeniem AGAD przez Niemców. Materiały te zostały pozyskane od spadkobiercy proboszcza jednej w warszawskich parafii, uczestnika organizowanych w Mińsku Mazowieckim „warsztatów genealogicznych”. Pochodzący z powiatu węgrowskiego proboszcz zlecił podczas okupacji przed 1944 rokiem archiwistom AGAD wykonanie łącińskich odpisów akt liwskich dotyczących rodzin drobnej szlachty zamieszkałej na terenie kilku parafii. Zapiski te zostały już częściowo wykorzystane w wydany w 2017 roku przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk „Słowniku historyczno-geograficznym ziemi liwskiej w średniowieczu”. Wiele z pozyskanych źródeł historycznych oraz oparte o nie publikacji naukowych i popularnych zostały udostępnione badaczom dzięki publikacjom w pismach naukowych i popularnych.

Artykuły dr Mirosława Roguskiego poświęcone ziemi liwskiej i powiatowi węgrowskiemu były publikowane w „Roczniku Liwskim”, „Zeszytach Korytnickich”, „Roczniku Sokołowskim”, „Wschodnim Roczniku Humanistycznym”, „Szkicach Podlaskich”, „Pracach Archiwalno-Konserwatorskich” oraz pracach zbiorowych prezentujących dorobek konferencji naukowych organizowanych m.in. przez Uniwersytety w Łodzi, Olsztynie, Archiwum Główne Akt Dawnych, Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Archiwum Państwowe w Siedlcach, Muzeum Warszawy, Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie, Polskie Towarzystwo Heraldyczne, Towarzystwo Naukowe im. Braci Wągów w Łomży. Popularyzacji historii naszego regionu służy seria Jego artykułów publikowana w 2017 roku na łamach pisma „Głos Węgrowa i okolic”.

Dr Mirosław Roguski był inicjatorem i organizatorem wielu konferencji naukowych i popularnych. Można wśród nich wymienić organizowane przez Muzeum w Liwie i Stowarzyszenie Kulturalne Ziemi Liwskiej, którego był prezesem konferencje: w Liwie, Węgrowie, Siedlcach i Warszawie :

- sesja archiwalno – historyczna „Dzieje Ziemi Liwskiej i powiatu Węgrowskiego” odbyta w Węgrowie i Liwie w dniach 14-15 maja 2003 roku. Współorganizatorami sesji były: Archiwum Państwowe w Siedlcach, Muzeum Zbrojownia na Zamku w Liwie, Pracownia Atlasu Historycznego PAN w Warszawie, Akademia Podlaska w Siedlcach, Biblioteka Miejska w Węgrowie im. Augusta Cieszkowskiego,

- konferencja naukowa odbyta w dniu 2 października 2005 roku w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie nt. zabytków i historii ziemi liwskiej, której towarzyszyła wystawa prezentacja zabytki i przyrodę powiatu węgrowskiego,

- konferencja odbyta w dniu 6 października na Zamku w Liwie 2006 roku n.t. „Region pogranicza mazowiecko – podlaskiego i jego rozwój”. Konferencji towarzyszyła wystawa archiwaliów z Archiwum Państwowego w Siedlcach.

- konferencja w dniu 17 maja 2007 roku w Liwie p.t. „Jan Paweł Woronicz proboszcz liwski. Prymas Królestwa Polskiego . Konferencji towarzyszyła wystawa prezentująca oryginalne dokumenty i pisma J.P. Woronicza, wydane drukiem wiersze i kazania, fotografie i dokumenty.

- konferencja w dniu 22 września 2007 roku w Liwie organizowana w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa na Mazowszu p.t. „Szlachta i ziemiaństwo pogranicza mazowiecko podlaskiego”, Wystawa towarzysząca konferencji prezentująca w oparciu o dokumenty taryfy podatku podymnego z 1790 roku informacje w właścicielach ziemskich i szlachcie danej ziemi liwskiej.

- konferencja w dniu 7 września 2008 roku w Liwie w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa na Mazowszu poświęcona historii ziemi liwskiej w dobie Sejmu Wielkiego,

- konferencja w dniu 11 marca 2010 roku w Węgrowie organizowana pod patronatem starosty węgrowskiego poświęcona tradycjom sadownictwa węgrowskiego (ponad 600 letniej tradycji sadownictwa ziemi liwskiej i 200 letniej tradycji funkcjonowania sądów w Węgrowie),

- konferencja w dniu 14 sierpnia 2010 roku w Liwie z okazji 100 rocznicy konsekracji kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Leonarda,

- konferencja naukowa w dniu 17 listopada 2011 roku w Liwie na temat „Osadnictwo na terenie dawnej ziemi liwskiej i powiatu węgrowskiego”.

- konferencja w dniu 14 września 2012 roku w Liwie w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa zatytułowana „Liw – są takie miejsca” poświęcona historii Liwa, jego zbytkom i atrakcjom turystycznym,

- konferencja w Węgrowie oraz towarzyszący jej objazd studyjny pracowników naukowych Instytutu Historii PAN w dniach 4-5 października 2013 roku. Spotkania zespołu przygotowującego „Słownik historyczno – geograficzny ziemi liwskiej w średniowieczu” w Korytnicy, Liwie i Węgrowie. Impreza organizowana przy wsparciu starosty węgrowskiego i wójta gminy Liw,

- konferencja w dniu 11 marca 2014 roku w Bibliotece Miasta stołecznego Warszawy i Województwa Mazowieckiego „Na Koszykowej” pt. „Ziemie warszawska i liwska w średniowieczu. Słownik historyczno – geograficzny Mazowsza”. Zorganizowana wspólnie z Instytutem Historii PAN, bibliotekami w Warszawie i Węgrowie.

-konferencja w dniu 15 kwietnia 2015 roku w Liwie zatytułowana „Bitwa na Liwskich Mostach 9-15 kwietnia 1831 r.” Konferencja i uroczystości upamiętniające walki stoczone podczas powstania listopadowego.

Na podkreślenie zasługuje wsparcie jakie uzyskały władze Siedlec, Drohiczyna, Węgrowa i powiatu węgrowskiego w realizacji różnych inicjatyw promujących nasz region. W dniu 2 sierpnia 2005 roku starostwo powiatowe oraz Totalizator Sportowy zorganizowały w nowym gmachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego konferencję poświęconą promocji walorów turystycznych powiatu węgrowskiego. Konferencji towarzyszyła wystawa prezentując zabytki Węgrowa, Liwa i powiatu oraz prezentacja twórczości artystów i twórców kultury. W późniejszych latach podobne konferencje i prezentacje były organizowane w gmachu Wojewódzkiej Biblioteki na Koszykowej. Spółka wspierała w latach 2005- 2006 finansowo konferencje i inicjatywy wydawnicze Muzeów w Liwie, Drohiczynie i Siedlcach oraz finansowała materiały w prasie centralnej promujące turnieje rycerskie w Liwie, szlaki turystyczne i zabytki regionu. Dzięki jej wsparciu Oddział PTTK w Węgrowie wydał mapę turystyczną powiatu węgrowskiego „Powiat Węgrowski i okolice”. Dr Mirosław Roguski jest także autorem artykułów i referatów poświęconych możliwościom rozwoju turystyki kulturowej i historycznej na terenie powiatu węgrowskiego.

Będąc w latach 2002-2006 prezesem spółki Totalizator Sportowy Sp. z o. o. podjął decyzję o znaczącym wsparciu finansowym projektu władz diecezji siedleckiej oraz Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach stworzenia warunków w Muzeum Diecezjalnym umożliwiających stałe wyeksponowanie jedyne w naszym kraju obrazu El Greco. Dowodem uznania miejscowej społeczności było wyróżnienie przez władze Siedlec dr Mirosława Roguskiego w 2005 roku nagrodą „Aleksandria” oraz przyznanie medalu św. Mateusza nadawanego dla osób zasłużonych dla Muzeum Diecezjalnego w Siedlcach. Podobne wsparcie kierowana przez niego spółka okazała dla Katolickiego Radia Podlasia oraz Archiwum i Muzeum Diecezjalnego w Drohiczynie. Od wielu lat dr Mirosław Roguski współpracuje społecznie z wymienionymi instytucjami i placówkami. Wyrazem uznania dla jego działalności było przyznanie w 2006 roku przez biskupa drohiczyńskiego „Medalu Zasługi dla Diecezji Drohiczyńskiej”.

Dr Mirosław Roguski dzięki zaangażowaniu znacznych, własnych środków finansowych uratował od ostatecznego zniszczenia oraz zabezpieczył zabytkowe obiekty: młyn parowego z przełomu XIX i XX wieku oraz domu i zabudowań gospodarczych opuszczonego gospodarstwa młynarskiego w Korytnicy. Wyremontowane przez niego budynki są bezinteresownie udostępniane do zwiedzania zainteresowanym historykom i turystom.(Są one wpisane do rejestru zabytków gminy Korytnica.)